

CONCLUSIES SURVEY SAMENLEVEN IN DIVERSITEIT

1.	Vlaanderen is divers.....	2
2.	Survey samenleven in diversiteit.....	2
3.	Deelname aan de samenleving.....	3
4.	Gevoel erbij te horen.....	4
5.	Houdingen ten opzichte van diversiteit.....	5
6.	Vaststellingen per herkomstgroep.....	7
6.1	Belgische herkomst	7
6.2	Marokkaanse herkomst	8
6.3	Turkse herkomst	9
6.4	Poolse herkomst	9
6.5	Roemeense herkomst	10
6.6	Congolese herkomst	11
6.7	Afghaanse herkomst	11

1. VLAANDEREN IS DIVERS

Vlaanderen wordt gekenmerkt door een groeiende diversiteit. Niet alleen stijgt het aantal personen van buitenlandse herkomst, ook de interne verscheidenheid bij deze groepen neemt toe. Begin 2022 was 26% van de bevolking in het Vlaamse Gewest van buitenlandse herkomst. In 2000 ging het om 10%. De groep personen van buitenlandse herkomst omvat niet alleen de personen met een huidige buitenlandse nationaliteit, maar ook personen met een buitenlandse geboortenationaliteit of minstens 1 ouder met een buitenlandse geboortenationaliteit. De stijging is het grootst bij de groep personen afkomstig uit de EU13-landen, waar Polen en Roemenië deel van uitmaken. Het aantal personen in deze groep lag in 2023 meer dan 9 keer hoger dan in 2000. Ook bij de personen van de herkomstgroep DR Congo, Burundi en Rwanda lag de toename hoger dan gemiddeld. Ongeveer 6 op de 10 personen van buitenlandse herkomst zijn afkomstig van een land buiten de EU, 4 op de 10 van een land binnen de EU. De grootst vertegenwoordigde herkomstregio's zijn de buurlanden, de Maghreblanden en Turkije. (bron: [Bevolking naar herkomst | Vlaanderen.be](#)).

2. SURVEY SAMENLEVEN IN DIVERSITEIT

Via administratieve data weten we hoe personen van buitenlandse herkomst het doen op vlak van werkzaamheid, onderwijs, inkomen, etc. Het samenleven in diversiteit gaat ook om zaken als het kennen van de gemeenschappelijke Nederlands taal, het praten met burens, zich deel voelen van de samenleving, gemeenschappelijke waarden en normen hebben, deelname aan het verenigingsleven, discriminatie ervaren. Deze info is echter niet beschikbaar in administratieve data. Om deze leemte in te vullen werd in 2017 de survey "Samenleven in Diversiteit" geïntroduceerd, een grootschalige online en face-to-face bevraging. In 2022 werd deze bevraging herhaald. De steekproef van de bevraging bestond initieel uit personen van Belgische, Marokkaanse, Turkse, Poolse, Roemeense, Congolese herkomst. Het gaat hierbij om de grootste niet-EU herkomstgroepen in Vlaanderen, aangevuld met twee Oost-Europese groepen waarbij Polen een langere migratiegeschiedenis kennen en Roemenen vooral sinds 2013 een sterke migratiegroei kennen.

In 2022 werd er een zevende groep aan toegevoegd: personen van Afghaanse herkomst. Dit is de grootste vluchtelingengroep in Vlaanderen die recent nog sterk gegroeid is.

In 2017 namen bijna 4.500 personen uit het Vlaams Gewest en Brussels Hoofdstedelijk deel aan de enquête, in 2022 gaat het over ongeveer 5100 personen. Van de vooropgestelde steekproef, bedroeg het responspercentage 48% in 2022.

Deze samenvatting bundelt de meest opvallende cijfers van de survey Samenleven in Diversiteit (SID-survey).

3. DEELNAME AAN DE SAMENLEVING

Structureel-economische deelname

Uit de [barometer samenleven](#)¹ kan afgelezen worden dat personen van buitenlandse herkomst vooruit gaan op het vlak van arbeidsparticipatie. Toch is hun werkzaamheidsgraad nog een stuk lager dan bij personen van Belgische herkomst.

Uit de SID-survey blijkt dat het aandeel respondenten in een koppel bestaande uit tweeverdieners gestegen is bij gezinnen van Marokkaanse, Turkse en Congolese herkomst. Het aandeel in een koppel bestaande uit tweeverdieners ligt het hoogst bij respondenten van Belgische, Poolse en Roemeense herkomst, met in 2022 tussen de 70% en 80%.

Hoewel de arbeidsparticipatie bij verschillende groepen gestegen is, geeft een hoger aandeel personen van Marokkaanse herkomst aan dat ze (heel) moeilijk kunnen rondkomen (32% in 2022 t.o.v. 25% in 2017). Bij respondenten van Roemeense en Congolese herkomst is het aandeel dat (heel) moeilijk kan rondkomen gedaald, maar bij respondenten van Congolese herkomst gaat het nog steeds over 40% van de respondenten. De socio-economische positie is het meest precair bij de respondenten van Afghaanse herkomst, daar geeft 55% aan (heel) moeilijk rond te komen

Diverse contacten

De samenleving wordt steeds diverser. Dit uit zich ook in de contacten die mensen hebben. Zo neemt in 2022 een hoger aandeel respondenten van Belgische, Turkse en Poolse herkomst deel aan activiteit(en) van gemengde verenigingen dan in 2017. Ook de buurtcontacten worden diverser. Meer personen van Belgische herkomst geven aan minstens één keer per week te praten met burens van een andere herkomst (23% in 2022 t.o.v. 18% in 2017) en meer personen van Marokkaanse, Poolse en Congolese herkomst geven aan te praten met burens van Belgische herkomst (een stijging van 5 tot 7 procentpunten ten opzichte van 2017).

Het op bezoek gaan bij elkaar is wel gedaald ten opzichte van 2017: zowel het op bezoek gaan bij personen van de eigen herkomst als bij personen van een andere herkomst.

Een deel van de bevolking heeft geen diverse vrienden- of kennissenkring. 1 op 4 respondenten van Belgische herkomst heeft geen enkele vriend of kennis van een andere herkomst. Omgekeerd heeft ongeveer 1 op 10 personen van buitenlandse herkomst geen enkele vriend of kennis van Belgische herkomst. Bij de Afghaanse herkomstgroep is dit 1 op 4.

Van de anderstaligen, verstaan 6 tot 7 op de 10 personen redelijk tot zeer goed Nederlands. Enkel bij de Roemeense herkomstgroep ligt dit aandeel een stuk lager (45%). Er zijn meer personen van Congolese herkomst die aangeven Nederlands te verstaan dan in 2017. De meerderheid heeft Nederlands geleerd via

¹ De Barometer Samenleven is een instrument van het Agentschap Binnenlands Bestuur dat via een dashboard acht doelstellingen van het samenleven in diversiteit in beeld brengt. Het toont per doelstelling aan in welke richting de situatie evolueert.

een opleiding, behalve bij de Roemeense herkomstgroep. Die heeft de taal vaker geleerd door te praten met Nederlandstaligen. Bij de Marokkaanse herkomstgroep hebben 2 op de 10 personen Nederlands geleerd via hun kinderen.

Participatie

De deelname aan het verenigingsleven is ongeveer gelijk gebleven ten opzichte van 2017, enkel respondenten van Roemeense herkomst nemen in 2022 minder deel aan het verenigingsleven. Aan sport- en supportersverenigingen wordt globaal genomen het meeste deelgenomen. Het verschil tussen deelname aan het verenigingsleven van personen van Belgische en buitenlandse herkomst blijft groot: bijna 6 op 10 respondenten van Belgische herkomst heeft de voorbije 12 maanden aan minstens één activiteit van een vereniging deelgenomen ten opzichte van 3 tot 4 op 10 respondenten van buitenlandse herkomst. Enkel de Congolese herkomstgroep (53%) neemt iets vaker deel dan de andere buitenlandse herkomstgroepen.

Het internetgebruik is ten opzichte van 2017 gestegen. Meer dan 90% van de respondenten gebruikt internet één of meerdere keren per week. In 2022 werden enkele nieuwe vragen gesteld over digitale vaardigheden. Hoewel respondenten internet gebruiken, lukt het voor een deel van de respondenten moeilijk of niet om bepaalde handelingen uit te voeren, zoals een digitale afspraak maken of digitale betalingen doen. Het hoogste aandeel respondenten waar dit niet of slechts een beetje lukt zien we bij respondenten van Afghaanse herkomst. Bijna 3 op de 10 respondenten geven aan dat beide handelingen moeilijk tot niet lukken. Bij de vrouwelijke respondenten van Afghaanse herkomst gaat het over bijna de helft van de respondenten.

Veel van de respondenten wonen al meerdere decennia in Vlaanderen of zijn hier geboren. Van de personen die sinds 2004 in Vlaanderen wonen hebben 6 tot 8 op de 10 personen van Marokkaanse, Turkse, Congolese en Afghaanse herkomst inburgering gevolgd. Bij de Roemeense en Poolse herkomstgroepen is dit 2 en 3 op de 10 personen. Ongeveer 9 op de 10 personen zijn tevreden over het inburgeringstraject. Het helpt vooral om België beter te begrijpen en Nederlands te leren.

4. GEVOEL ERBIJ TE HOREN

Meer dan 75% van de respondenten van Marokkaanse, Turkse, Congolese en Afghaanse herkomst voelt zich thuis in België. Ook het aandeel respondenten dat zich redelijk tot sterk Belg voelt, ligt het hoogst bij de respondenten uit deze herkomstgroepen. Bij de respondenten van Turkse herkomst is het aandeel dat zich redelijk tot sterk Belg voelt, gestegen ten opzichte van 2017 (een stijging van 8 procentpunten). Ondanks het feit dat een groot aandeel zich thuis voelt in België en zich redelijk tot sterk Belg voelt, heeft bijna 1/3de van de respondenten van Marokkaanse, Afghaanse en Congolese herkomst het gevoel dat de samenleving hun inspanningen om erbij te horen niet waardeert.

De Poolse en Roemeense respondenten voelen zich gemiddeld minder thuis in België (69% voor beide groepen). Ook voelen deze respondenten zich gemiddeld minder sterk Belg (33% voor de Poolse herkomstgroep en 41% voor de Roemeense groep) en geven ze minder dan de andere buitenlandse herkomstgroepen aan te zullen gaan stemmen bij de volgende gemeenteraadsverkiezingen (3 tot 4 op 10 respondenten van Poolse of Roemeense herkomst t.o.v. ongeveer 7 tot 8 op 10 respondenten van de andere buitenlandse herkomstgroepen). Bovendien heeft 26% van de Poolse respondenten het gevoel dat ze niet evenveel meetellen voor de samenleving als andere burgers. Bij de Roemeense groep ligt dit aandeel nog lager (15%).

Het aandeel respondenten dat aanvoelt de voorbije 12 maanden minstens één keer het slachtoffer geweest te zijn van discriminatie ligt bij respondenten van Congolese, Marokkaanse en Turkse herkomst het hoogst. Dit discriminatiegevoel ligt het hoogst bij respondenten van Congolese herkomst (43%).

5. HOUDINGEN TEN OPZICHTE VAN DIVERSITEIT

Herkomstdiversiteit

In 2017 waren de houdingen ten opzichte van herkomstdiversiteit binnen de samenleving gemiddeld het meest positief bij respondenten van Marokkaanse, Turkse en Congolese herkomst en het meest negatief bij de respondenten van Belgische, Poolse en Roemeense herkomst. In 2022 staan respondenten van Belgische, Poolse en Roemeense herkomst positiever ten opzichte van herkomstdiversiteit binnen de samenleving dan in 2017. Dit uit zich onder andere in een positievere houding ten opzichte van het hebben van buitenlandse herkomstgroepen of andere geloofsgroepen als nieuwe burens. Dit uit zich eveneens in een positievere houding ten opzichte van de stelling dat personen van buitenlandse herkomst die in België komen wonen, op het werk of op school hun eigen cultuur en manier van leven kunnen behouden. Bij de Belgische herkomstgroep ligt het aandeel dat dit vindt wel het laagst met 14%. Het aandeel personen van Belgische herkomst dat vindt dat men thuis de eigen cultuur en manier van leven moet kunnen behouden ligt met 62% veel hoger en is hiermee vergelijkbaar met het aandeel bij de Congolese (62%) en Afghaanse (58%) herkomstgroep.

Respondenten van Congolese herkomst staan gemiddeld ook positiever ten opzichte van het hebben van buitenlandse herkomstgroepen of andere geloofsgroepen als nieuwe burens in vergelijking met 2017.

Geloofsbeleving

Ten opzichte van 2017 geeft een hoger aandeel respondenten van Congolese herkomst aan dat hun geloof sterker werd de voorbije 10 jaar. Respondenten van Marokkaanse, Turkse en Poolse herkomst geven vaker aan dat hun geloof zwakker werd de voorbije 10 jaar. Vooral bij de respondenten van Turkse en Poolse

herkomst uit zich dat in een aantal stellingen over geloofsbeleving. Zo geven respondenten van Turkse en Poolse herkomst minder aan dat hun geloof een belangrijk deel is van hunzelf, geven ze minder aan dat het pijn doet als iemand iets slechts zegt over hun geloof en geven ze minder aan dat hun geloof iets is waar ze vaak aan denken. Ook vinden ze het vaker oké indien hun zoon of dochter een partner zou hebben van een ander geloof. Bij de Turkse herkomstgroep vinden ongeveer 4 op de 10 respondenten dat het oké is indien hun zoon of dochter een partner zou hebben van een ander geloof bij de Poolse herkomstgroep gaat het over 5 op de 10 respondenten. Respondenten van Turkse herkomst nemen ook minder vaak deel aan geloofsbijeenkomsten (26% gaat minstens één keer per week naar een geloofsbijeenkomst in 2022, t.o.v. 35% in 2017) en vinden minder vaak dat mensen in België veel te negatief zijn over de islam. Respondenten van Afghaanse herkomst komen ongeveer overeen met de Marokkaanse herkomstgroep wat betreft hun geloofsbeleving. Respondenten van Afghaanse herkomst geven minder dan de Marokkaanse herkomstgroep aan dat mensen in België veel te negatief zijn over de islam. De Afghaanse respondenten geven het vaakst aan dat ze de Belgische wetten zouden overtreden als deze niet samengaan met hun geloof. 22% van de respondenten van Afghaanse herkomst duiden dit aan, bij de respondenten van Marokkaanse, Turkse en Congolese herkomst gaat het telkens over 17%, bij de Belgische herkomstgroep over 5%).

Gendergelijkheid

Globaal genomen is er een positieve evolutie in de gemiddelde houding ten opzichte van gendergelijkheid bij de respondenten van Belgische, Marokkaanse, Turkse en Poolse herkomst. Bij de respondenten van Roemeense herkomst is er een daling. Deze daling uit zich vooral in de houding tegenover de stelling dat de vrouw best zou thuisblijven als er kinderen zijn in het gezin en de stelling dat vooral de man voor het gezinsinkomen moet zorgen (44% van de respondenten van Roemeense herkomst duidt dit aan, het hoogste aandeel van alle herkomstgroepen). Respondenten van Congolese herkomst geven vaker dan in 2017 aan dat het normaal is dat een vrouw leiding geeft aan mannen op het werk.

De houding ten opzichte van gendergelijkheid is bij de Afghaanse herkomstgroep gemiddeld het laagst. Dit komt vooral tot uiting in een negatievere houding tegenover de stelling dat het normaal is dat een vrouw leiding kan geven aan mannen op het werk (64% van de respondenten van Afghaanse herkomst vindt dit normaal, bij de andere herkomstgroepen gaat het telkens over meer dan 80%).

Holebiseksualiteit

De houding ten opzichte van holebiseksualiteit is ten opzichte van 2017 positiever geworden bij respondenten van Belgische, Turkse, Poolse, Roemeense en Congolese herkomst. Ondanks deze positieve verandering, is het verschil met de Belgische herkomstgroep groot, voornamelijk op de stelling of men het oké zou vinden als hun kind een partner zou hebben van hetzelfde geslacht. Bij de Belgische herkomstgroep vinden bijna 8 op 10 respondenten dit oké, terwijl bij de Poolse herkomstgroep bijna de helft dit vindt en bij de Turkse, Congolese, Afghaanse en Marokkaanse groep 1 à 2 op de 10 respondenten.

6. VASTSTELLINGEN PER HERKOMSTGROEP

6.1 BELGISCHE HERKOMST

Een hoger aandeel dan in 2017 geeft aan minstens één keer per week te praten met personen van een andere herkomst in de buurt. De houding ten opzichte van het hebben van burens met een andere herkomst is ook positiever geworden. Iets meer dan de helft van de respondenten zou het oké vinden als er burens van een andere herkomst naast hen zouden komen wonen. 1 op 3 zou meer personen van een andere herkomst willen leren kennen. 9% van de koppels is gemengd (één van beide partners is van buitenlandse herkomst).

51% vindt de aanwezigheid van verschillende herkomstgroepen een verrijking voor de samenleving. 56% verwacht wel dat het samenleven in diversiteit over 10 jaar moeilijker zal worden en 69% maakt zich zorgen over geweld tegen personen van de eigen herkomst, gepleegd door andere herkomstgroepen. Dit is hoger dan bij de andere herkomstgroepen maar het laatste is wel gedaald t.o.v. 2017. 37% van de personen van Belgische herkomst geeft aan dat mensen in België veel te negatief zijn over de islam.

6 op de 10 personen van Belgische herkomst geeft aan gelovig te zijn. 6% gaat minstens wekelijks naar een geloofsbijeenkomst. Die geloofsbijeenkomsten zijn vaker gemengd dan in 2017. 87% geeft aan evenveel respect te hebben voor mensen met een ander geloof als voor mensen van het eigen geloof.

De houding ten opzichte van gendergelijkheid en halebiseksualiteit was in 2017 het meest positief van alle herkomstgroepen en is in 2022 verder gestegen. Bijna 80% van de respondenten van Belgische herkomst vindt het oké dat hun kind een partner heeft van hetzelfde geslacht. Het vertrouwen in de politie is gedaald bij de Belgische herkomstgroep.

39% geeft aan comfortabel te leven, 83% kan een onverwachte uitgave doen van € 1.100 en 84% is eigenaar van de woning. Dit ligt telkens een (heel) stuk hoger dan bij de buitenlandse herkomstgroepen.

35% van de respondenten met thuiswonende kinderen jonger dan 12 jaar heeft het voorbije jaar minstens wekelijks hulp gekregen van familie, vrienden, kennissen of burens bij de opvang van hun kinderen. Dat is een stuk hoger dan bij de buitenlandse herkomstgroepen.

Wat het gebruik van internet betreft, lukt het voor 14% van de respondenten van Belgische herkomst niet om een digitale afspraak te maken.

6.2 MAROKKAANSE HERKOMST

21% van de respondenten van Marokkaanse herkomst is hoogopgeleid (respondenten ouder dan 25 jaar of jonger dan 25 jaar maar geen student meer). Dit is een stijging ten opzichte van 2017. De helft van de respondenten van Marokkaanse herkomst is aan het werk. 38% van de koppels bestaat uit tweeverdieners, dat ligt hoger dan in 2017. Ondanks de hogere arbeidsparticipatie geven meer respondenten van Marokkaanse herkomst aan (heel) moeilijk rond te komen, nl. 1 op 3.

2 op de 10 respondenten vinden dat een vrouw best thuisblijft als er kinderen zijn. Het aandeel dat vindt dat vooral de man voor het gezinsinkomen moet zorgen is gedaald t.o.v. 2017. Net zoals bij de Turkse en Congolese herkomstgroepen vindt minder dan 1 op 3 dat het goed is dat twee personen van hetzelfde geslacht met elkaar mogen trouwen.

6 op de 10 respondenten geven aan minstens één keer per week met personen van Belgische herkomst in de buurt te praten. Dit is meer dan in 2017. Het aantal vrienden of kennissen van Belgische herkomst dat ze hebben, is niet gestegen. Bijna de helft van de respondenten heeft nooit bezoek of gaat nooit op bezoek bij burens, vrienden of kennissen van Belgische herkomst. Enkel de Afghaanse herkomstgroep doet dit nog minder. Ongeveer evenveel personen willen wel meer personen van Belgische herkomst leren kennen. Meer dan de helft van de kinderen van Marokkaanse herkomst spreekt thuis onderling enkel Nederlands. Dat is het meest van alle buitenlandse herkomstgroepen.

86% van de Marokkaanse herkomstgroep geeft aan alle dagen te vasten tijdens de ramadan, dat is meer dan bij de Afghaanse (68%) en Turkse (55%) herkomstgroepen. Meer personen zoeken antwoorden op geloofsvragen via internet/artikels of televisie. Net zoals bij de Turkse herkomstgroep vinden 4 op de 10 personen van Marokkaanse herkomst dat personen van buitenlandse herkomst op school of op het werk hun eigen cultuur en manier van leven moeten kunnen behouden. Bij de andere herkomstgroepen ligt dit aandeel lager. De Marokkaanse herkomstgroep geeft ook het vaakst aan dat binnen de gemeenschap van het herkomstland mensen goed voor elkaar zorgen (72%).

Meer dan 8 op de 10 respondenten van Marokkaanse herkomst voelen zich thuis in België. 7 op de 10 voelen zich Belg en de helft voelt zich Vlaming. 7 op de 10 respondenten volgt minstens wekelijks het nieuws via Belgische zenders. Dit is meer dan via buitenlandse zenders (46%).

Toch heeft ongeveer 1/3 van de respondenten het gevoel dat de samenleving hun inspanningen om erbij te horen niet waardeert. Na de Congolese herkomstgroep geeft de Marokkaanse groep het vaakst aan de voorbije 12 maanden minstens één keer slachtoffer geweest te zijn van discriminatie, nl 34%. De helft van de respondenten die een huis zochten heeft naar eigen aanvoelen een negatieve ervaring meegemaakt omwille van herkomst, huidskleur of geloof. Dat is meer dan in 2017.

6.3 TURKSE HERKOMST

Net als bij de Marokkaanse herkomstgroep is er een stijging van het aandeel hoogopgeleide respondenten (van 12% in 2017 naar 23% in 2023). Bij de Turkse herkomstgroep is er ook een sterke stijging op te merken in het aandeel tweeverdieners (van 30% in 2017 naar 45% in 2022). Er is ook een evolutie op te merken bij de stellingen rond gendergelijkheid en werk. Zo vindt een lager aandeel dat vrouwen best thuis blijven als er kinderen zijn (31% t.o.v. 39% in 2017).

Minder respondenten zijn eentalig in de herkomsttaal opgevoed. De Turkse herkomstgroep voelt zich vaker Belg dan in 2017 (61% t.o.v. 53%). Dit blijft lager dan het aandeel respondenten dat zich Belg voelt bij Marokkaanse, Congolese en Afghaanse herkomst. Hun stemintentie is ongeveer even hoog als bij de Belgische herkomstgroep. Respondenten gingen minder vaak naar activiteiten die vooral bestaan uit personen van Turkse herkomst en vaker naar die van gemengde verengingen. Respondenten van Turkse herkomst ervaren meer druk om je aan de gewoontes en regels van het herkomstland te houden dan in 2017 vanuit de Turkse gemeenschap en vinden minder dat de Turkse gemeenschap goed zorgt draagt voor elkaar.

Net zoals bij de personen van Marokkaanse en Congolese herkomst vindt minder dan 1 op 3 respondenten dat het goed is dat twee personen van hetzelfde geslacht met elkaar mogen trouwen. De houding t.o.v. holebiseksualiteit is wel positiever dan in 2017 (op alle 3 de stellingen).

De deelname aan geloofsbijeenkomsten is gedaald ten opzichte van 2017. Er is een grotere openheid indien hun kind een partner van een ander geloof zou hebben (41%) dan in 2017. 37% van de vrouwen geeft aan buitenshuis een hoofddoek te dragen. Dat is minder dan de vrouwen van Marokkaanse (60%) en Afghaanse (66%) herkomst.

Wat betreft digitale vaardigheden geeft meer dan 1/5 aan dat het slechts een beetje of niet lukt om persoonlijk een digitale afspraak te maken of een digitale betaling te doen. Dit is het 2^e hoogste aandeel na de Afghaanse herkomstgroep.

6.4 POOLSE HERKOMST

Bij de Poolse herkomstgroep zijn zowel mannen als vrouwen vaak aan het werk. 78% van de koppels is tweeverdiener. 9 op de 10 is in Polen geboren, gemiddeld is men 13 jaar in België. 43% van de vrouwen werkt wel onder het niveau van haar diploma. Bij mannen is dit 16%.

De Poolse herkomstgroep volgt het vaakst het nieuws via buitenlandse zenders, meer dan via Belgische zenders. Ze voelen zich samen met de Roemeense herkomstgroep minder vaak thuis in België (69%), voelen zich het minst vaak Belg (33%) of Vlaming (31%). Ze hebben de laagste stemintentie van alle groepen (34%), en geven vooral aan dat ze niet geïnteresseerd zijn in politiek.

Ten opzichte van 2017 is de Poolse herkomstgroep positiever tegenover mogelijke nieuwe burens van een andere herkomst en mensen van een ander geloof. Met 46% van de respondenten dat het oké zou vinden als moslims naast hem/haar zouden komen wonen, is dit wel het laagste aandeel van alle herkomstgroepen. Zij vinden ook het minst vaak 'dat de westerse manier van leven goed samengaat met hoe moslims leven' (13%).

Na de Belgische herkomstgroep is de Poolse herkomstgroep het meest positief t.o.v. horebiseksualiteit. Zij zijn ook positiever dan in 2017 op dit punt. 59% vindt het goed dat twee personen van hetzelfde geslacht met elkaar mogen trouwen en 50% zou het oké vinden als zijn of haar kind een partner heeft van hetzelfde geslacht.

6.5 ROEMEENSE HERKOMST

De Roemeense herkomstgroep heeft de hoogste werkzaamheidsgraad van alle groepen (79%). 97% is buiten België geboren en gemiddeld is men 8 jaar in België. 15% van de werkenden is zelfstandige, dat is het hoogste van alle herkomstgroepen. De Roemeense herkomstgroep heeft het vaakst werk gevonden via het eigen (Roemeense) netwerk. 37% van de vrouwen is overgekwalificeerd, bij de mannen is dit 15%. Samen met de Belgische herkomstgroep hebben ze het minste moeite om financieel rond te komen, toch kan 39% geen onverwachte uitgave doen van € 1.100.

Ze volgen het minst vaak het nieuws via Belgische zenders, kranten of websites. Na de Poolse herkomstgroep voelen ze zich het minst vaak Belg of Vlaming en hebben ze de laagste stemintentie.

Ze geven het vaakst aan geen Nederlands te verstaan. Van de respondenten die vanaf 2004 in België zijn komen wonen hebben zij het minst vaak inburgering gevolgd. De belangrijkste reden die ze aangeven is dat inburgering niet combineerbaar is met werken.

Na de Afghaanse herkomstgroep geven ze het vaakst aan dat ze personen van Belgische herkomst willen leren kennen. Samen met de Poolse herkomstgroep vinden zij het minst 'dat de westerse manier van leven goed samengaat met hoe moslims leven'. Ze zijn wel positiever dan in 2017 t.o.v. moslims als nieuwe burens.

Van de mannen vindt 26% dat de vrouw best thuisblijft als er kinderen zijn in het gezin. Dat is evenveel als bij Turkse en Afghaanse mannen. Van de vrouwen vindt 12% dit. De Roemeense herkomstgroep is het meest positief over de eigen gezondheid, de opvoeding van hun kinderen. Ze hebben het minst vaak negatieve ervaringen op het werk of tijdens het zoeken naar werk. Bij het zoeken naar een huurwoning heeft de helft wel negatieve ervaringen gehad.

6.6 CONGOLESE HERKOMST

Bij de Congolese herkomstgroep is 1 op 3 geboren in België. Na de Afghaanse herkomstgroep hebben ze het grootste aandeel respondenten jonger dan 30 jaar. 43% is hoogopgeleid en bij 70% van de koppels is minstens één van beide hoogopgeleid. Bij 67% van de koppels betreft het tweeverdieners. 28% is overgekwalificeerd, dat is na de Poolse herkomstgroep het hoogste aandeel. De Congolese herkomstgroep heeft het kleinste aandeel zelfstandigen (4%). Samen met de Afghaanse herkomstgroep hebben ze het hoogste aandeel ploegenarbeid (42%), en het hoogste aandeel contracten van bepaalde duur. Na de Afghaanse herkomstgroep geven ze het vaakst aan (heel) moeilijk rond te komen en geen onverwachte uitgave van € 1.100 te kunnen betalen.

Van de buitenlandse herkomstgroepen volgt de Congolese herkomstgroep het vaakst het nieuws via Belgische zenders, krijgen ze het meest bezoek van (of gaan ze op bezoek bij) personen van Belgische herkomst en nemen ze het meest deel aan activiteiten van verenigingen. Hun kennis van het Nederlands is gestegen t.o.v. 2017.

De Congolese herkomstgroep gaat het vaakst naar geloofsbijeenkomsten en meer dan andere herkomstgroepen geven ze aan dat hun geloof sterker is geworden de voorbije 10 jaar.

Ze staan positiever t.o.v. halebiseksualiteit dan in 2017 maar het blijft een minderheid die het goed vindt dat twee personen van hetzelfde geslacht met elkaar kunnen trouwen (30%).

De Congolese herkomstgroep gaf vaakst aan het gevoel te hebben de voorbije 12 maanden slachtoffer te zijn geweest van discriminatie (43%). Ze staan het minst positief t.o.v. de politie. 18% denkt minstens één keer gecontroleerd te zijn door de politie de voorbije 12 maanden omwille van herkomst. Bij mannen is dit 25%. De Congolese herkomstgroep heeft het meest negatieve ervaringen meegemaakt in de openbare ruimte omwille van herkomst, huidskleur of geloof. Ook op andere vlakken als opleiding van hun kinderen, werk, werk zoeken of een woning zoeken hebben ze samen met de Marokkaanse en Turkse herkomstgroepen de meeste negatieve ervaringen. Ze hebben het minst het gevoel dat ze voor de samenleving evenveel meetellen als andere burgers. Hun algemene levenstevredenheid is wel gestegen t.o.v. 2017.

6.7 AFGHAANSE HERKOMST

De Afghaanse herkomstgroep werd een eerste keer bevraagd in 2022, vergelijkingen met 2017 zijn niet mogelijk. De Afghaanse herkomstgroep is een zeer jonge bevolkingsgroep (gemiddelde leeftijd 31 jaar, 54% is jonger dan 30 jaar). Bijna alle respondenten zijn geboren buiten België, gemiddeld zijn de respondenten 9 jaar in België. 7 op de 10 respondenten van 25 jaar en ouder of jonger dan 25 jaar die geen student meer zijn, zijn laagopgeleid. Dit is het hoogste aandeel van alle herkomstgroepen. Gezinnen bestaan voornamelijk uit eenverdieners (61%), bij één op de vier gezinnen werkt er niemand. Dit uit zich in een

hoog aandeel dat aangeeft (zeer) moeilijk rond te komen (55%), 80% kan geen onverwachte uitgave van € 1100 betalen.

Deze herkomstgroep kent de hoogste deelname aan het inburgeringstraject. De tevredenheid over dit traject is hoog (93% is tevreden) en ook het ervaren nut van inburgering is hoog. Meer dan 8 op de 10 respondenten die inburgering volgden, geven aan dat het inburgeringstraject (zeer) goed geholpen heeft om België beter te begrijpen, 64% geeft aan dat het (zeer) goed geholpen heeft om Nederlands te leren. Meer dan 7 op de 10 anderstalige Afghaanse respondenten geven aan redelijk tot zeer goed Nederlands te verstaan. Dit is het hoogste aandeel van de anderstalige respondenten. 76% spreekt vaak tot altijd Nederlands met mensen van het werk (hoogste aandeel van alle buitenlandse herkomstgroepen).

Respondenten van Afghaanse herkomst willen graag meer Belgen leren kennen. 84% van de respondenten geeft dit aan. Meer dan een kwart geeft aan geen vriend of kennis van Belgische herkomst te hebben.

Bijna 3 op de 10 respondenten geven aan dat het moeilijk tot niet lukt om digitale afspraken te maken of digitale betalingen uit te voeren. Bij de vrouwelijke respondenten van Afghaanse herkomst gaat het over bijna de helft van de respondenten. Dit is hoger dan bij de andere herkomstgroepen.

Respondenten van Afghaanse herkomst hebben gemiddeld genomen de minst positieve houdingen ten opzichte van gendergelijkheid en holebiseksualiteit. Ze hebben wel de meest positieve houding ten opzichte van de politie. Ongeveer 3/4de vindt dat de politie luistert naar het standpunt van de mensen en iedereen met respect behandelt.

De meeste negatieve ervaringen worden meegemaakt bij de zoektocht naar een huurhuis. Meer dan 6 op de 10 respondenten geeft aan minstens één negatieve ervaring meegemaakt te hebben bij de zoektocht naar een woning de afgelopen 5 jaar. Deze groep kent ook de hoogste ontevredenheid over de woning (23%) is (zeer) ontevreden).

Meer informatie over de survey is te vinden op [www. Samenleven-in-diversiteit.be](http://www.Samenleven-in-diversiteit.be)

